

Epistola către Efeseni

1

Salutare. Binecuvântări duhovnicești întru Hristos. Rugăciunea lui Pavel.

¹ Pavel, apostol al lui Iisus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, către sfinții și credincioșii întru Hristos Iisus care sunt în Efes,

² har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos!

³ Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce întru Hristos ne-a binecuvântat întru cele cerești cu toată binecuvântarea duhovnicească¹.

⁴ Într'acest chip ne-a și ales întru El mai'nainte de întemeierea lumii, pentru ca'ntru iubire să fim în fața Lui sfinți și fără prihană²,

⁵ mai dinainte rânduindu-ne ca, după buna socotință a voii Sale, întru El prin Iisus Hristos să ne înfizeze

¹În textul original, versetele 3-14 alcătuiesc o singură frază lungă, o perioadă cu multe complicații sintactice, inaccesibilă cititorului modern. Urmând exemplul unor traducători străini și români (printre care și Galaction-Radu), textul de față segmentează perioada în câteva fraze, asigurând totodată unitatea și succesiunea ideilor (vezi notele imediat următoare).

²Rățiunea și finalitatea creației: ne-am născut din iubirea lui Dumnezeu spre a ne desăvârși în aceeași iubire.

⁶ spre lauda slavei harului Său cu care ne-a dăruit întru Cel-Iubit³.

⁷ Întru Acesta, prin sângele Său, avem noi răscumpărarea și iertarea păcatelor, după bogăția harului Său

⁸ pe care pentru noi l-a făcut să prisoască întru toată înțelepciunea și priceperea⁴.

⁹ El ne-a făcut cunoscută taina voii Sale pe care, potrivit bunăvoinței Lui, mai dinainte întru Sine o plănuise⁵

¹⁰ spre buna rânduială a plinirii vremilor: toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, să fie iarăși adunate întru Hristos⁶; în El,

¹¹ întru Care și nouă mai dinainte ni s'a rânduit o moștenire, potrivit cu planul Celui ce pe toate le lucrează după sfatul voii Sale,

¹² pentru ca noi, cei ce mai dinainte am nădăjduit întru Hristos, să fim spre la-

³Calea spre desăvârșire: prin unitatea noastră cu – și întru – Hristos, noi devenim fii ai lui Dumnezeu prin har, ca frați mai mici ai unicului Său Fiu (vezi Rm 8, 29).

⁴= Mijlocul desăvârșirii și mântuirii noastre: pogorât în istorie, Fiul lui Dumnezeu ne răscumpără prin jertfa Sa pe cruce.

⁵= Planul inițial și intim al lui Dumnezeu ne-a fost descoperit prin Revelație (vezi și Rm 16, 25).

⁶Plinirea vremilor: vezi Ga 4, 4. Purceasă din Hristos („prin Carele toate s'au făcut”), întreaga creație se va regăsi întru El.

uda slavei Sale⁷.

¹³ Întru El de asemenea și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre, și după ce ați crezut în El, ați fost pecetluiți cu Duhul cel Sfânt al făgăduinței⁸

¹⁴ – arvuna moștenirii noastre –, în vederea răscumpărării celor dobândiți⁹, spre lauda slavei Sale¹⁰.

¹⁵ Iată de ce și eu, auzind de credința voastră în Domnul Iisus și de iubirea voastră cea către toți sfinții,

¹⁶ nu încetez să mulțumesc pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele,

¹⁷ pentru ca Dumnezeu Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea vouă duh de înțelepciune și de descoperire spre cunoașterea Lui;

¹⁸ și să vă lumineze ochii inimii, pentru ca voi să pricepeți care este nădejdea la care El v'a chemat, care este bogăția slavei moștenirii Lui întru cei sfinți¹¹

¹⁹ și cât de covârșitoare este mărimea puterii Sale întru noi, cei ce credem, potrivit cu puterea lucrătoare a tăriei Lui

²⁰ pe care El a făcut-o să lucreze în Hristos, sculându-L din morți și așezându-L de-a dreapta Sa întru cele

⁷ Poporul lui Israel, căruia îi aparține și Pavel (pluralul „noi”) este primul și cel mai important moștenitor al făgăduinței lui Dumnezeu, întru pregătirea celorlalte neamuri.

⁸ Întru Același Hristos sunt chemați și păgânii la mântuirea pe care Duhul Sfânt o certifică și o garantează.

⁹ = Celor câștigați de Dumnezeu cu prețul sângelui Fiului Său; celor intrați în posesia lui Dumnezeu.

¹⁰ Gândirea trinitară a lui Pavel folosește în acest pasaj de trei ori sintagma „spre lauda slavei Sale”: în v. 6, la adresa Tatălui; în v. 12, la adresa Fiului; în v. 14, la aceea a Sfântului Duh.

¹¹ Despre „sfinți” vezi nota de la Rm 1, 7.

cerești,

²¹ mai presus decât toată Începătoria și Stăpânia și Puterea și Domnia¹² și decât tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor,

²² și pe toate I le-a supus sub picioare, și pe El L-a dat peste toate Cap Bisericii

²³ care este trupul Său, plinătatea Celui ce pe toate întru toți le plinește.

2

De la moarte la viață. Una întru Hristos.

¹ Iar pe voi, care erați morți prin greșalele și prin păcatele voastre

² în care ați umblat cândva după Dumnezeu acestei lumi¹, după stăpânitorul puterilor văzduhului², adică duhul care lucrează acum în fiii neascultării³...

³ Între ei am petrecut și noi toți⁴ odinioară după poftele trupului nostru, făcând voile trupului și pe ale simțurilor, și astfel din fire eram fiii mâniei⁵ ca și ceilalți.

¹² Accentul textului cade nu pe enumerarea puterilor cerești, indiferent care le-ar fi numele și rangul, ci pe faptul că toate Îi sunt subordonate lui Iisus Hristos.

¹ Aioon (eon) în accepția antică: entitate divină, zeitate. Pentru „dumnezeul acestei lumi” vezi 2 Co 4, 4 și nota.

² = Satana. În vechea mentalitate iudaică, spațiul dintre pământ și cer era imperiul diavolului.

³ = Urmașii nemântuiți ai protopărinților Adam și Eva, care se mențin în stare de răzvătire împotriva poruncilor lui Dumnezeu. Frază rămasă în suspensie.

⁴ = Noi, Iudeii.

⁵ = Fiii mâniei lui Dumnezeu; vezi și Rm 1, 18.

4 Dar Dumnezeu, bogat fiind în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit

5 pe noi, cei ce eram morți prin greșalele noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos – prin har sunteți mântuiți! –

6 și împreună cu El ne-a sculat și ne-a făcut să ședem întru cele cerești întru Hristos Iisus,

7 pentru ca'n veacurile viitoare să arate covârșitoarea bogăție a harului Său, prin bunătatea Sa față de noi întru Hristos Iisus.

8 Căci în har sunteți mântuiți prin credință; iar aceasta nu-i de la voi: e darul lui Dumnezeu;

9 nu din fapte, pentru ca nimeni să nu se laude.

10 Fiindcă a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune pe care Dumnezeu mai dinainte le-a gătit pentru ca noi să umblăm întru ele⁶.

11 De aceea, aduceți-vă aminte că odinioară voi, păgânii cu trupul, numiți „Netăiere'mprejur” de către cei numiți „Tăiere'mprejur” – făcută de mână în trup –

12 în vremea aceea erați fără Hristos, înstrăinați de cetățenia lui Israel și străini de așezămintele făgăduinței, lipsiți de nădejde și fără de Dumnezeu în lume.

13 Dar acum, întru Hristos Iisus, voi care altădată erați departe, ați devenit aproape prin sângele lui Hristos.

14 Căci El este pacea noastră, El, Care'n trupul Său a făcut din cele două

„lumi”⁷ una, adică a surpat peretele cel din mijloc al despărțirii – ura –,

15 desființând legea poruncilor în opreliștile⁸ ei, pentru ca să-i clădească'ntru Sine pe cei doi într'un singur om nou, făcând pace,

16 și prin cruce, omorând în ea ura, să-i împace cu Dumnezeu pe amândoi, uniți într'un singur trup.

17 Și, venind, a binevestit pace vouă celor de departe și pace celor de aproape;

18 că prin El și unii și alții într'un singur Duh avem calea deschisă spre Tatăl⁹.

19 Prin urmare, voi nu mai sunteți străini, și nici venetici, ci sunteți concetățeni ai sfinților și casnici ai lui Dumnezeu,

20 zidiți pe temelia apostolilor și a profeților, piatra cea din capul unghiului fiind Însuși Iisus Hristos,

21 întru Care toată zidirea, bine'ncheiată laolaltă, crește spre a fi locaș sfânt întru Domnul;

22 întru El sunteți și voi zidiți împreună, spre a fi locaș al lui Dumnezeu întru Duhul.

3

Apostolatul lui Pavel printre neamuri. A cunoaște iubirea lui Hristos.

⁷ = Lumea iudaică și cea păgână, a căror principală relație reciprocă o constituia ura.

⁸ Literal: dispozițiile (restrictive); prescripțiile formale și riguroase care-i făceau imposibilă respectarea integrală.

⁹ Verset care exprimă, o dată mai mult, gândirea trinitară a lui Pavel.

⁶ Credința (v. 8) e o virtute teologică (vezi 1 Co 13, 13 și nota), dăruită de Dumnezeu, dar ea nu lucrează singură, ci însoțită de fapta bună (vezi Iac 2, 26), toate făcând parte din planul inițial al lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră.

¹ Pentru aceasta eu, Pavel, întemnițatul lui Iisus Hristos pentru voi, păgânii¹...

² Dacă într'adevăr ați auzit de iconomia² harului lui Dumnezeu care mi-a fost dat mie pentru voi,

³ anume că prin descoperire mi s'a făcut cunoscută taina, așa cum pe scurt v'am scris mai sus³,

⁴ citind acolo, puteți cunoaște pricepera mea în taina lui Hristos,

⁵ care'n alte generații nu s'a făcut cunoscută fiilor oamenilor așa cum întru Duhul li s'a descoperit acum sfinților Săi apostoli și profeților,

⁶ cum că păgânii sunt împreună-moștenitori și mădulare ale aceluiași trup și împreună-părtași ai făgăduinței întru Hristos Iisus, prin Evanghelie,

⁷ căreia eu slujitor m'am făcut, potrivit cu darul harului lui Dumnezeu ce mi-a fost dat prin lucrarea puterii Sale.

⁸ Mie, celui mai mic dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta de a le binevesti neamurilor bogăția cea de nepătruns a lui Hristos

⁹ și tuturor luminat să le arăt care este iconomia tainei celei din veci ascunse în Dumnezeu, Cel ce pe toate le-a zidit prin Iisus Hristos:

¹⁰ anume, ca Începătorilor și Stăpânilor celor din ceruri să li se facă acum cunoscută prin Biserică înțelepciunea

¹A se înțelege: creștinii proveniți dintre păgâni. Fraza e lăsată aici în suspensie, pentru intercalarea unui fragment explicativ, și reluată în versetul 14.

²= Modalitatea (în care Dumnezeu Și-a pus în aplicare planul asupra lui Pavel).

³Vezi 1, 9-10.

lui Dumnezeu cea de multe feluri⁴,

¹¹ potrivit cu planul cel din veci pe care El l-a împlinit în Hristos Iisus, Domnul nostru,

¹² Cel întru Care, prin credința în El, cu încredere avem îndrăznire și cale deschisă „spre Dumnezeu”.

¹³ De aceea vă rog să nu vă pierdeți curajul din pricina necazurilor mele pentru voi; ele sunt slava voastră!

¹⁴ Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos,

¹⁵ din Care orice neam⁵ în cer și pe pământ își trage numele,

¹⁶ pentru ca El, după bogăția slavei Sale, să vă dea ca prin Duhul Său să fiți puternic întăriți în omul cel launtric;

¹⁷ ca Hristos să Se sălășluiască prin credință în inimile voastre; înrădăcinați și întemeiați în iubire

¹⁸ să puteți înțelege, împreună cu toți sfinții, ce este lățimea și lungimea și adâncimea și înălțimea⁶,

¹⁹ și să cunoașteți iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoaștere, pentru ca să vă umpleți de toată plinătatea lui Dumnezeu.

²⁰ Iar Celui ce, potrivit puterii care lucrează în noi, poate face cu mult mai

⁴Chiar puterile cerești, pe care unii contemporani ai lui Pavel le credeau mai presus de orice, nu aveau cunoștință de planul ascuns al lui Dumnezeu; nici ele nu-l puteau cunoaște decât prin Biserică.

⁵Înțelesul complet al cuvântului original: descendență; comunitate – familie, trib, castă, națiune, rasă – care se trage dintr'un strămoș comun.

⁶= Dimensiunea infinită a planului divin (vezi și Rm 8,39).

mult decât tot ceea ce noi cerem sau gândim,

²¹ Lui fie-I slava în Biserică și întru Hristos Iisus, în toate neamurile din veacul vecilor! Amin.

4

Unitatea trupului Bisericii. Viața cea veche și cea nouă. Dreptar pentru viața cea nouă.

¹ De aceea eu, cel întemnițat întru Domnul¹, din suflet vă rog să umblați cu vrednicie², potrivit chemării cu care ați fost chemați,

² cu toată smerenia și blândețea, cu îndelungă-răbdare, întru iubire îngăduindu-vă unii pe alții,

³ străduindu-vă să păstrați unitatea duhului întru legătura păcii.

⁴ Un singur Trup³ și un singur Duh, așa cum ați și fost chemați la o singură Nădejde a chemării voastre;

⁵ un singur Domn, o singură Credință, un singur Botez,

⁶ un singur Dumnezeu și Tată al tuturor⁴, Care este peste toți și prin toți și'ntru toți.

⁷ Dar fiecăruia dintre noi i s'a dat harul după măsura darului lui Hristos.

⁸ Pentru aceea zice: Suindu-Se la înălțime, rob-it-a robia și daruri datu-le-a oamenilor.

¹Dublă semnificație: de dragul Domnului; rob-it de Domnul (în dulcea robie a Domnului).

²= Să duceți o viață vrednică.

³= Trupul Bisericii.

⁴Versetele 4-6: șapte elemente ale unității creștine.

⁹ Iar aceea că S'a suit – ce înseamnă decât că El mai întâi S'a pogorît în părțile cele mai de jos ale pământului?

¹⁰ Cel ce S'a pogorît, El este și Cel ce S'a suit mai presus de toate cerurile, pentru ca să umple totul⁵. –

¹¹ Și El i-a dat pe unii să fie apostoli, pe alții profeți, pe alții binevestitori, pe alții păstori și învățători,

¹² ca să-i pregătească pe sfinți pentru lucrarea slujirii, spre zidirea trupului lui Hristos,

¹³ până ce toți vom ajunge la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu, la starea de bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinătății lui Hristos;

¹⁴ ca să nu mai fim copii, clătinați de valuri și purtați de orice vânt de'nvățătură încoace și'ncolo prin viclenia oamenilor, prin meșteșugul lor de a atrage'n rătăcire;

¹⁵ ci'n iubire trăind după adevăr, în toate să creștem întru El Care este Capul, Hristos,

¹⁶ dintru Care întregul trup, bine alcătuit și bine încheiat prin toate legăturile care-l hrănesc după lucrarea fiecărei părți la măsura ei, își face creșterea spre a se zidi el însuși întru iubire⁶.

¹⁷ Așadar, aceasta spun și mărturisesc întru Domnul: de acum să nu mai umblați așa cum umblă păgânii în deșertăciunea minții lor,

¹⁸ întunecați fiind la minte, înstrăinați de viața lui Dumnezeu, din pricina necunoaștinței care este în ei, din pricina

⁵Literal: toate (lucrurile); întreaga existență.

⁶Versetele 15-16: Fiind Biserica trupul lui Hristos, Capul este acela care coordonează funcționarea specifică și totuși unitară a tuturor componentelor vitale.

împietririi inimii lor;

¹⁹ fiind ei în nesimțire, s'au dat pe ei înșiși nerușinării, spre nesățioasa săvârșire a tot felul de necurății.

²⁰ Voi însă nu așa L-ați primit în învățătură pe Hristos⁷,

²¹ dacă într'adevăr L-ați ascultat și dacă ați fost învățați întru El așa cum este adevărul întru Iisus:

²² Să vă dezbrăcați de omul cel vechi al fostului vostru fel de viață, care se strică prin poftele înșelăciunii,

²³ să vă înnoțiți în duhul minții voastre

²⁴ și să vă îmbrăcați în omul cel nou, cel zidit după Dumnezeu în dreptatea și sfințenia adevărului.

²⁵ Pentru aceea, lepădând minciuna, grăiți adevărul fiecare cu aproapele său, căci unul altuia ne suntem mădulare.

²⁶ Mânați-vă, dar nu păcătuiți⁸; peste mânia voastră să nu apună soarele,

²⁷ nici să-i dați diavolului prilej.

²⁸ Cine-a furat să nu mai fure, ci mai degrabă să se ostenească lucrând cinstit cu mâinile sale, ca să aibă să dea celui ce are nevoie.

²⁹ Nici un cuvânt rău să nu iasă din gura voastră, ci numai cel care este bun spre zidirea cea de trebuință, pentru ca el să dea har celor ce-l aud.

⁷Literal: Nu așa L-ați învățat pe Hristos. Sintagmă neobișnuită chiar în greaca veche, ea e cu atât mai derutantă în limba română, în care același verb are două direcții: a învăța (pe altul), a învăța (ceva, de la altul). Textul de față merge pe această a doua direcție, ca și cum ai spune: Pe Platon l-am învățat din scoarță'n scoarță.

⁸Textual: Mânați-vă și nu păcătuiți. Citat ad literam din Ps 4, 5, în versiunea Septuagintei. Prin concesiune, mânia e firească; păcatul constă în prelungirea și amplificarea ei (vezi continuarea și versetul următor).

³⁰ Să nu întristați Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, întru Care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării.

³¹ Să piară de la voi toată amărăciunea și întărâtarea și mânia și strigarea și blasfemia împreună cu toată răutatea.

³² Ci fiți buni între voi, milostivi, iertându-vă unul altuia, așa cum și Dumnezeu v'a iertat vouă întru Hristos.

5

Dreptar pentru viața cea nouă (continuare). Umblați ca fii ai luminii! Datoriile soților și soțiilor.

¹ Fiți dar următori¹ lui Dumnezeu, ca niște copii iubiți,

² și umblați întru iubire așa cum și Hristos ne-a iubit pe noi, și pentru noi I S'a dat pe Sine lui Dumnezeu prinos și jertfă întru miros cu bună mireasmă.

³ Iar de desfrâu și de orice necurăție și de lăcomie nici să se pomenească între voi, așa cum se cuvine sfinților;

⁴ nici de vorbe nerușinate, nebunești sau glumețe, care nu se cuvin; ci mai degrabă, de mulțumire.

⁵ Căci pe aceasta s'o știți voi bine, că nici desfrânat sau necurat sau lacom – care este un închinător la idoli – nu are moștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

⁶ Nimeni să nu vă amăgească cu vorbe deșarte, că din pricina acestora vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării.

⁷ Așadar, nu vă faceți părtași cu ei.

¹Imitatori (ai lui Hristos-Dumnezeu); vezi versetul următor.

8 Altădată erați întuneric, dar acum lumină sunteți întru Domnul; ca fii ai luminii să umblați

9 – pentru că roada luminii este în orice bunătate, dreptate și adevăr –,

10 osebind² ce este bine plăcut Domnului.

11 Și nu fiți părtași la faptele cele neroditoare ale întunericului, ci mai degrabă osândiți-le fățiș³;

12 căci pe cele ce le fac ei întru ascuns, rușine este chiar a le spune.

13 Dar toate cele osândite fățiș sunt vădite de lumină,

14 căci tot ceea ce-i vădit e lumină⁴. De aceea zice: Deșteaptă-te tu, cel ce dormi, scoală-te din morți și-asupra ta va lumina Hristos.

15 Prin urmare, luați bine seama cum umblați: nu ca niște neînțelepți, ci precum cei înțelepți,

16 răscumpărând vremea⁵, căci zilele rele sunt.

17 De aceea nu fiți fără minte, ci înțelegeți care este voia Domnului.

18 Să nu vă îmbătați de vin, în care este pierzanie, ci vă umpleți de Duh,

²= Punând la încercare prin spirit de discernământ (vezi Rm 2, 18 și nota); aplicând criteriile evanghelice la imensa varietate a gândurilor și faptelor omenești.

³= Denunțați-le; demascați-le. O traducere mai generoasă a lui *elégō* (a osândi; a blama; a reproșa; a reproba), spre a pune verbul în acord cu contextul.

⁴A închide ochii asupra faptelor reprobabile săvârșite într'ascuns, făcându-te că nu le vezi, e un lucru rău, ca și cum te-ai solidariza cu ele. Osândirea lor publică aduce un dublu câștig: făptașul se rușinează, ceilalți iau exemplu și totul devine lumină.

⁵= Recuperând timpul pierdut (în păcate) prin maxima folosire a celui prezent (care poate fi scurt).

19 vorbind între voi în psalmi și'n laude și'n cântări duhovnicești, laudând și cântând în inimile voastre Domnului,

20 întotdeauna pentru toate mulțumind lui Dumnezeu și Tatăl în numele Domnului nostru Iisus Hristos,

21 supunându-vă unul altuia întru frica lui Hristos.

22 Femeile să li se supună bărbaților lor precum Domnului;

23 pentru că bărbatul îi este cap femeii, așa cum și Hristos îi este cap Bisericii, El, Mântuitorul trupului.

24 Dar așa cum Biserica I se supune lui Hristos, tot astfel și femeile să le fie'ntru toate bărbaților lor.

25 Bărbaților, iubiți pe femeile voastre așa cum și Hristos a iubit Biserica și pe Sine S'a dat pentru ea

26 ca s'o sfințească, curățind-o prin baie de apă întru cuvânt⁶,

27 ca s'o înfățișeze Sieși Biserică slăvită, fără să aibă pată sau crețuri sau altceva de acest fel, ci să fie sfântă și fără prihană.

28 Așa sunt datori bărbații să-și iubească femeile, ca pe propriile lor trupuri. Cel ce-și iubește femeia, pe sine se iubește.

29 Că nimeni vreodată nu și-a urât trupul; dimpotrivă, fiecare îl hrănește și-l încălzește, precum și Hristos Biserica;

30 pentru că noi suntem mădulare ale trupului Său, din carnea Lui și din oasele Lui.

⁶Taina Botezului, a cărei materie este apa, se consumă în interiorul cuvântului lui Dumnezeu, exprimat prin mărturisirea de credință și prin formula sacramentală (vezi 1 Ptr 1, 23).

³¹ Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și cei doi vor fi un trup.

³² Taina aceasta mare este; iar eu zic, în Hristos și în Biserica⁷.

³³ Dar și'n ceea ce vă privește, fiecare din voi să-și iubească femeia ca pe sine însuși, iar femeia spre bărbat să se'nfioare⁸.

6

Copii și părinți. Robi și stăpâni. Lupta împotriva răului. Salutări de încheiere.

⁷Pavel descoperă că în textul din Fc 2, 24 se ascunde taina legăturii organice dintre Hristos și Biserica Sa, termen de analogie pentru Taina Nuntii.

⁸În versiunile curente românești: „iar femeia să se teamă de bărbat”. Verbul „a se teme” îl traduce exact pe grecescul *fovéo*, dar textul în sine, folosit și în cult (Apostolul de la Cununie), provoacă reacții inconfortabile în mentalitatea socială modernă, iar aceasta din pricină că nu e înțeles și aplicat în interiorul analogiei Hristos-Biserică, adică iubire-supunere. Ceva mai sus (v. 21) se vorbește de „frica lui (față de) Hristos”; Celui ce iubește îi răspundem nu numai cu iubire, dar și cu teamă respectuoasă, ca Unuia care o inspiră și o merită. Unii traducători protestanți (KJV, RSV, TOB) propun sintagma concisivă: „să respecte pe bărbat”, ceea ce însă e departe de sensul real, întrucât respectul față de cineva e un sentiment rece, distant, neangajant, lipsit de afectivitatea necesară într'o căsnicie. Mai nou, o seamă de filologi biblici (Morrish) au constatat că verbul *fovéo* este folosit uneori în Sfânta Scriptură în locul lui *frontízo* = „a se îngrijora”, „a se îngriji” de cineva, „a fi preocupat” de o anume persoană, dar și în locul lui *sevomai* = „a onora”, „a venera”, cu nuanța că relația cu persoana venerată are un pronunțat caracter afectiv, atrăgător și comuniant, într'un fel de uimire care înfioară, asemenea relației dintre om și divinitate. Formularea de față așază textul și în concordanță cu cel din Fc 3, 16: ceea ce în Legea Veche părea blestem, în cea Nouă devine binecuvântare.

¹ Copii, ascultați întru Domnul de părinții voștri, căci așa este drept.

² Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; aceasta este cea dintâi poruncă urmată de făgăduință:

³ ca să-ți fie ție bine și să trăiești ani mulți pe pământ.

⁴ Și voi, părinților, nu-i întărâtați pe copiii voștri spre mânie; dimpotrivă, creșteți-i întru învățătura și certarea Domnului.

⁵ Robilor, pe stăpânii voștri cei după trup¹ ascultați-i cu frică și cu cutremur² întru curăția inimii voastre, ca și pe Hristos,

⁶ nu cu slujire doar de ochii lumii, cu gândul de a plăcea oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, din suflet făcând voia lui Dumnezeu,

⁷ cu bunăvoință slujind ca și Domnului, și nu ca oamenilor,

⁸ știind că de va face cineva ceva bun, bunul acela îl va primi de la Domnul fiecare, ori că e rob, ori că e liber.

⁹ Și voi, stăpânilor, faceți tot așa față de ei; lăsați deoparte amenințarea, știind că Domnul lor și al vostru este în ceruri și că la El nu există părtinire.

¹⁰ În sfârșit, frații mei, întăriți-vă întru Domnul și'ntru tăria puterii Lui.

¹¹ Îmbrăcați armura³ lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolului.

¹² Căci lupta noastră nu este împotriva cărnii și a sângelui⁴, ci împotriva Începătorilor, împotriva Stăpâniilor, îm-

¹= Stăpânii pământești.

²Expresie preluată din Vechiul Testament, referitoare la respectul datorat lui Dumnezeu și celor sfinte (vezi 1 Co 2, 3 și nota).

³= Totalitatea armelor ofensive și defensive.

⁴Adevărata luptă – dintre bine și rău – nu se

potriva Stăpânitorilor acestei lumi de'ntuneric, împotriva duhurilor răutății⁵ care sunt în stihiiile cerești⁶.

13 Pentru aceea luați armura lui Dumnezeu: pentru ca'n ziua cea rea să fiți în stare să țineți piept; și după ce veți isprăvi totul, să rămâneți în picioare.

14 Așadar, stați în picioare, avându-vă mijlocul încins cu adevărul și îmbrăcați fiind în platoșa dreptății

15 și cu picioarele încălțate'n starea de a fi gata pregătiți pentru Evanghelia păcii⁷;

16 mai presus de toate luând pavăza credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile înflăcărare⁸ ale Celui-Rău.

17 Luați și coiful mântuirii și sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu,

18 în toată vremea rugându-vă întru Duhul prin orice rugăciune și cerere; și'ntru aceasta privegheați cu toată stăruința, rugându-vă pentru toți sfinții

19 și pentru mine, ca oridecâteori voi deschide gura, să mi se dea cuvânt spre a face cu'ndrăznire cunoscută taina Evangheliei

20 – al cărei sol sunt eu în lanțuri –,

consumă în planul materiei contingente; pasiunile ei sunt determinate de forțe spirituale. Întregul verset fundamentează ceea ce literatura patristică va numi „războiul nevăzut”

⁵Pentru forțele care I se împotrivesc lui Dumnezeu vezi notele de la Rm 8, 38 și 1 Co 15, 24.

⁶= Spațiul dintre pământ și cer ca văzduh al puterilor diavolești (vezi și nota de la 2, 2).

⁷= Promptitudinea cu care să porniți la propovăduirea Evangheliei păcii.

⁸Aluzie la săgețile sau lăncile incendiare, cu smocuri de smoală sau rășină aprinsă, pe care luptătorii romani le anihilau cu scuturile lor foarte mari.

pentru ca despre ea să vorbesc deschis, așa cum trebuie să vorbesc.

21 Iar ca să știți și voi cum mă aflu și ce fac, pe toate vi le va aduce la cunoștință Tihic, fratele iubit și slujitor credincios întru Domnul.

22 Pentru aceasta l-am trimis la voi, ca să aflați cum suntem și să vă mângâie inimile.

23 Pace fie-le fraților, și iubire cu credință, de la Dumnezeu-Tatăl și de la Domnul Iisus Hristos.

24 Harul fie cu toți cei ce'n curăție Îl iubesc pe Domnul nostru Iisus Hristos!